

คำวินิจฉัยของ นายสุจิต บุญบงการ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๔๘/๒๕๔๗

วันที่ ๒๘ กรกฎาคม ๒๕๔๗

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า

ข้อเท็จจริง

นายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้อง ลงวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน ๒๕๔๖ ขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า เนื่องจากไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๖๒ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ สรุปได้ความว่า

พรรคเกษตรก้าวหน้าได้รับการสนับสนุนเงินจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ พรรคเกษตรก้าวหน้าได้รายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ตามแบบที่สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (สำนักงาน กกต.) กำหนด โดยในปี พ.ศ. ๒๕๔๔ สำนักงาน กกต. ได้รับรายงาน เมื่อวันที่ ๒๘ มีนาคม ๒๕๔๕ และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ได้รับรายงาน เมื่อวันที่ ๒๖ มีนาคม ๒๕๔๖ โดยพรรคเกษตรก้าวหน้าได้สรุปว่า มีการใช้จ่ายเป็นไปตามที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองตามแผนงานโครงการที่พรรคเกษตรก้าวหน้าแจ้งขอรับการสนับสนุน

แต่จากการตรวจสอบของสำนักงาน กกต. พบว่ารายงานในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ มีกรณีการรายงานการใช้จ่ายเงินไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เนื่องจากมีการจัดพิมพ์เอกสารของพรรคเกษตรก้าวหน้า ซึ่งพรรคได้รายงานว่าได้ชำระค่าจัดพิมพ์เอกสารเรียบร้อยแล้ว แต่ข้อเท็จจริงได้มีการชำระค่าจัดพิมพ์เอกสารดังกล่าวครบถ้วนในปี ๒๕๔๖ และกรณีการรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ปรากฏว่าไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง เนื่องจากการจ้างบุคลากรของพรรคเกษตรก้าวหน้า ซึ่งพรรคได้รายงานการใช้จ่ายเงินว่า ได้ชำระค่าจ้างบุคลากรตามจำนวนและอัตราค่าจ้างที่ได้รับอนุมัติแผนงานและโครงการ แต่ข้อเท็จจริงพรรคได้จัดทำหลักฐานการจ่ายเงินค่าจ้างบุคลากร (ใบสำคัญรับเงิน) เป็นเท็จ โดยมีบุคลากรของพรรคบางคนไม่เคยได้รับเงินค่าจ้างดังกล่าว และไม่เคยลงลายมือชื่อรับเงินในใบเสร็จรับเงินของพรรคแต่อย่างใด ดังนั้นจึงถือได้ว่าพรรคเกษตรก้าวหน้าไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง

พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ จึงเป็นเหตุให้ยุบพรรคเกษตรก้าวหน้าตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

ข้อวินิจฉัย

ประเด็นที่จะต้องวินิจฉัยมีว่า พรรคเกษตรก้าวหน้าจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และ พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่

ศาลรัฐธรรมนูญได้ให้พรรคเกษตรก้าวหน้าชี้แจงแก้ข้อกล่าวหา พรรคเกษตรก้าวหน้าโดยนางนุจรินทร์ โคตรธรรม หัวหน้าพรรค ได้ยื่นคำชี้แจงสรุปได้ว่า ในประเด็นเกี่ยวกับการจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ หรือไม่นั้น พรรคเกษตรก้าวหน้าขอชี้แจงว่ายอมรับตามข้อเท็จจริงที่ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงทุกประการ ไม่ขอชี้แจงคัดค้านข้อกล่าวหาอีก และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคก้าวหน้าตามคำร้องของผู้ร้อง ในส่วนคำขอท้ายคำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาให้มีคำขอโดยกล่าวถึงความผิดทางอาญาและการสืบหาทรัพย์สิน หนี้สิน ของพรรคเกษตรก้าวหน้า โดยขอให้ศาลรัฐธรรมนูญเรียกสมาชิกพรรคหรือบุคคลที่เกี่ยวข้องหรือองค์กรที่เป็นคู่กรณีหรือให้พรรคส่งตัวแทนมาชี้แจงต่อศาลรัฐธรรมนูญ และขอให้สาขาพรรคและสมาชิกพรรคร่วมกันสืบหาทรัพย์สิน หนี้สิน ของพรรคเกษตรก้าวหน้าเพื่อส่งคืนกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ด้วย

เมื่อพรรคเกษตรก้าวหน้าขอชี้แจงและยอมรับตามข้อเท็จจริงเท่าที่ให้ถ้อยคำต่อคณะกรรมการสอบสวนข้อเท็จจริงทุกประการ ส่วนข้อกล่าวหาทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายตามที่คณะกรรมการตรวจสอบการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมืองของพรรคเกษตรก้าวหน้าพิจารณานั้น ได้รับทราบแล้วโดยตลอด แต่ไม่ขอชี้แจงคัดค้านข้อกล่าวหาอีก และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคเกษตรก้าวหน้าตามคำร้องของผู้ร้อง เห็นสมควรพิจารณาข้อเท็จจริงตามเอกสารหลักฐานของฝ่ายผู้ร้อง

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า การที่พรรคเกษตรก้าวหน้าจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ กรณีโครงการปี ๒๕๔๔ ที่เกี่ยวกับการจัดพิมพ์เอกสารต่าง ๆ ว่า ได้ชำระค่าจัดพิมพ์เอกสารเรียบร้อยแล้ว พร้อมทั้งได้จัดส่งสำเนาหลักฐานการจ่ายเงินค่าจัดพิมพ์เอกสารประกอบด้วย ใบกำกับภาษี/ใบส่งของของโรงพิมพ์พรศิริการพิมพ์ เล่มที่ ๐๑ เลขที่ ๑๕, ๒๐, ๒๑, ๒๒ และ ๒๓ ลงวันที่ ๑๒ มีนาคม ๒๕๔๕ นั้น เมื่อข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบเอกสารการใช้จ่ายเงินประจำปี ๒๕๔๔ ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยคณะทำงานตรวจสอบการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ซึ่งได้ตรวจสอบจากใบกำกับภาษี/ใบส่งของของโรงพิมพ์พรศิริการพิมพ์ เล่มที่ ๐๑ เลขที่ ๑๕, ๒๐, ๒๑, ๒๒ และ ๒๓ และสอบปากคำนางพรเพ็ญ ทองอุทัยศรี เจ้าของโรงพิมพ์พรศิริการพิมพ์ ปรากฏว่า พรรคเกษตรก้าวหน้าแจ้งพิมพ์เอกสารตามรายการในปี ๒๕๔๔ จริง แต่การจ่ายเงินได้จ่ายเป็นงวด ๆ ตั้งแต่ปี ๒๕๔๔ และมาจ่ายครบถ้วนในปี ๒๕๔๖ แล้วออกใบเสร็จรับเงิน เลขที่ ๑๑ ลงวันที่ ๑๓ มีนาคม ๒๕๔๕ ซึ่งเป็นการออกใบเสร็จย้อนหลัง

กรณีจึงถือได้ว่า พรรคเกษตรก้าวหน้าจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒

การที่พรรคเกษตรก้าวหน้าจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ กรณีโครงการเสริมสร้างประสิทธิภาพพรรคเข้มแข็ง พร้อมทั้งได้จัดส่งสำเนาหลักฐานการจ่ายเงินค่าจ้าง นายเอกราช ป็องคำสิงห์ ระหว่างเดือนมกราคม ถึง สิงหาคม ๒๕๔๕ และนางเพียรทรัพย์ ทุมรินทร์ ตั้งแต่เดือนกันยายน ถึง ธันวาคม ๒๕๔๕ นั้น เมื่อข้อเท็จจริงจากการตรวจสอบเอกสารการใช้จ่ายเงินประจำปี ๒๕๔๕ ของสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง โดยคณะทำงานตรวจสอบการใช้จ่ายเงินที่ได้รับการสนับสนุนจากกองทุนเพื่อการพัฒนาพรรคการเมือง ซึ่งได้ตรวจสอบเอกสารการจ้างรองผู้อำนวยการพรรคเกษตรก้าวหน้า และสอบปากคำบุคคลทั้งสอง ปรากฏว่า

พรรคเกษตรก้าวหน้าได้จ้าง นายเอกราช ป็องคำสิงห์ เป็นรองผู้อำนวยการพรรค อัตราเงินเดือน ๑๕,๐๐๐ บาท/เดือน มีหลักฐานการรับเงินเดือนตำแหน่งรองผู้อำนวยการพรรคของนายเอกราช ป็องคำสิงห์ เดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ตั้งแต่เดือนมกราคม ถึง สิงหาคม ๒๕๔๕ รวม ๘ เดือน แต่นายเอกราช ป็องคำสิงห์ ให้ถ้อยคำว่า ไม่ได้รับเงินเดือนและไม่ได้ลงลายมือชื่อในใบสำคัญรับเงินเดือน

พรรคเกษตรก้าวหน้าได้จ้าง นางเพียรทรัพย์ ทุมรินทร์ เป็นรองผู้อำนวยการพรรค อัตรารายเดือน ๑๕,๐๐๐ บาท/เดือน มีหลักฐานการรับเงินเดือนตำแหน่งรองผู้อำนวยการพรรคของนางเพียรทรัพย์ ทุมรินทร์ เดือนละ ๑๕,๐๐๐ บาท ตั้งแต่เดือนกันยายน ถึง ธันวาคม ๒๕๔๕ รวม ๔ เดือน แต่นางเพียรทรัพย์ ทุมรินทร์ ให้ถ้อยคำว่าได้รับเงินเดือน ๆ ละ ๑,๐๐๐ บาท โดยได้ลงนามในใบสำคัญรับเงินเพียงใบเดียวและในใบสำคัญรับเงินไม่มีการระบุจำนวนค่าจ้าง

การที่นางนุจรินทร์ โคตรธรรม หัวหน้าพรรคเกษตรก้าวหน้า ซึ่งแจ้งว่า เป็นภริยาโดยชอบด้วยกฎหมายของนายประดิษฐ์ โคตรธรรม ผู้อำนวยการพรรคเกษตรก้าวหน้า นายประดิษฐ์ โคตรธรรม เป็นผู้จัดหาให้ตนเองรับรู้การจ้างและการรับเงินเดือนของรองผู้อำนวยการพรรค โดยตนเองไม่ทราบ นั้นไม่อาจอ้างเป็นเหตุให้พรรคเกษตรก้าวหน้าต้องพ้นจากหน้าที่การใช้จ่ายเงินสนับสนุนให้เป็นไปตามที่กฎหมายได้บัญญัติไว้ และไม่ต้องจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปีปฏิทินให้ถูกต้องตามความเป็นจริงและยื่นต่อคณะกรรมการการเลือกตั้งภายในเดือนมีนาคมของปีถัดไป ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ แต่อย่างใด

กรณีจึงถือได้ว่า พรรคเกษตรก้าวหน้าจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนของพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริง ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒

ดังนั้น จากข้อเท็จจริงข้างต้นจึงถือได้ว่า พรรคเกษตรก้าวหน้าจัดทำรายงานการใช้จ่ายเงินสนับสนุนพรรคการเมืองในรอบปี พ.ศ. ๒๕๔๔ และปี พ.ศ. ๒๕๔๕ ไม่ถูกต้องตามความเป็นจริงตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๒ กรณีมีเหตุให้ยุบพรรคเกษตรก้าวหน้าได้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคหนึ่ง (๕) จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรคเกษตรก้าวหน้า ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายสุจิต บุญบงการ
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ